

Bản án số: 86/2025/HS-PT

Ngày: 23/01/2025

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI HÀ NỘI

Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Vũ

Các Thẩm phán: Ông Điều Văn

Ông Ong Thân

Thư ký phiên tòa: Bà Đặng Thị Xuân Th, Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội

Đại diện Viện kiểm sát nhân cấp cao tại Hà Nội tham gia phiên tòa: Bà Phan Diệu, Kiểm sát viên.

Ngày 23 tháng 01 năm 2025, tại điểm cầu trung tâm: Trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội và điểm cầu thành phần: Trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Cao Bằng, Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử phúc thẩm công khai vụ án hình sự thụ lý số 964/2024/TLPT- HS ngày 21 tháng 8 năm 2024 đối với bị cáo Lương Xuân H phạm tội “Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản”. Do có kháng cáo của bị cáo đối với Bản án hình sự sơ thẩm số 98/2024/HS-ST ngày 15 tháng 7 năm 2024 của Tòa án nhân dân tỉnh Cao Bằng.

1. Bị cáo có kháng cáo:

Lương Xuân H, tên gọi khác: Không; giới tính: Nam; sinh năm 1994 tại huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B; quốc tịch: Việt Nam; dân tộc: Tày; tôn giáo: Không; trình độ học vấn: 12/12; nghề nghiệp: Lao động tự do; chức vụ Đảng, chính quyền, đoàn thể trước khi phạm tội: Không; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và chỗ ở trước khi bị bắt: Tổ dân phố 04, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B; con ông Lương Công Võ (đã chết) và con bà Đinh Thị Nhung, sinh năm 1968; có vợ là Vũ Như Hoài Thương, sinh năm 1995 và có 01 con, sinh năm 2018; Anh chị em ruột: bị cáo là con duy nhất; tiền án, tiền sự: Không.

Bị cáo bị bắt, tạm giam từ ngày 09/02/2024; hiện đang bị tạm giam tại Trại tạm giam Công an tỉnh Cao Bằng; có mặt.

2. Người bào chữa cho bị cáo:

2.1. Ông Nguyễn Đức Năng, ông Nguyễn Giang Thiêm và ông Bạch Văn Đông, đều là Luật sư thuộc Công ty Luật TNHH Năng & Partner, Đoàn Luật sư thành phố Hà Nội; (Luật sư Thiêm, Luật sư Năng có mặt).

2.2. Ông Trần Văn Xuân và ông Trần Đức Phong, đều là Luật sư thuộc Văn phòng luật sư Bắc Hà C37 và Cộng sự, Đoàn luật sư thành phố Hà Nội; có mặt.

3. Bị hại không kháng cáo được Tòa án triệu tập: Bà Lý Thị Ích, sinh năm 1969; trú tại: Phố Hòa Bình, thị trấn Quảng Uyên, huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng; có đơn đề nghị xét xử vắng mặt.

Người đại diện theo ủy quyền của bà Lý Thị Ích: Bà Nguyễn Thị Hồng, sinh năm 1965; địa chỉ: Số nhà 29, phường Hồng Thái Mới, thị trấn Quảng Uyên, huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng; có đơn đề nghị xét xử vắng mặt.

4. Người làm chứng:

4.1. Bà Đinh Thị Nhung, sinh năm 1968; địa chỉ: Tổ 04, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B; vắng mặt.

4.2. Bà Vũ Như Hoài Thương, sinh năm 1995; địa chỉ: Tổ 04, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B; vắng mặt.

4.3. Bà Đinh Hương Giang, sinh năm 1992; địa chỉ: Số nhà 314, đường Bưởi, phường Vĩnh Phúc, quận Ba Đình, thành phố Hà Nội; có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và bản án sơ thẩm, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Bà Lý Thị Ích (sinh năm 1969, địa chỉ: Phố Hòa Bình, thị trấn Quảng Uyên, huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng), kết hôn với ông Lương Cương Giới vào năm 1999. Hai vợ chồng không có con chung, con nuôi, con riêng. Ngày 10/10/1999, ông Lương Văn Sán (bố chồng bà Ích) viết di chúc để lại cho ông Giới thừa kế 02 thửa đất tại Tổ 04, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B. Năm 2006, ông Giới chết. Tháng 4/2007 bà Ích mang di chúc đi làm thủ tục cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (GCNQSDĐ) cho hai thửa đất trên. Ngày 20/6/2008, Ủy ban nhân dân (UBND) huyện Trùng Khánh đã cấp GCNQSDĐ số AK119510 cho thửa đất số 29, tờ bản đồ số 41, diện tích 600,2 m² (sau đây gọi là thửa đất số 29) và GCNQSDĐ số AK119511 cho thửa đất số 48, tờ bản đồ số 40, diện tích 360,7m² (sau đây gọi là thửa đất số 48) cho bà Ích. Năm 2008, bà Ích kết hôn lần 2 và chuyển đến sinh sống tại phố Hòa Bình, thị trấn Quảng Uyên, huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng. Hai mảnh đất này là bỏ hoang. Đến năm 2019, bà Ích giao 02 GCNQSDĐ trên cho ông Lương Công Võ (em trai ông Lương Cương Giới) bảo quản.

Do tình hình dịch bệnh Covid 19 diễn biến phức tạp, Lương Xuân H (sinh năm 1994, địa chỉ: tổ 4, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B) - là con trai ông Võ, gặp khó khăn trong làm ăn, buôn bán, biết gia đình đang quản lý 02 (hai) GCNQSDĐ của bà Ích nên khoảng cuối tháng 8/2021, Hiệp đến gặp bà Ích nói bản thân đang gặp khó khăn, cần vốn làm ăn, muốn vay số tiền 300.000.000 đồng nên hỏi mượn 02 (hai) GCNQSDĐ trên đi thế chấp Ngân hàng để vay tiền. Tin tưởng Hiệp, bà Ích đồng ý và cho Hiệp thông tin cá nhân

(Căn cước công dân, Sổ hộ khẩu). Sau đó, Hiệp đã hỏi nhiều nơi về thủ tục vay Ngân hàng nhưng do thủ tục phức tạp, không thực hiện được khoản vay. Vì đang cần tiền trả nợ (năm 2020 và năm 2021, Hiệp vay tiền của Ngân hàng Liên Việt - Chi nhánh huyện Trùng Khánh số tiền hơn 1 tỷ 170 triệu đồng) nên Hiệp liên hệ với Đinh Hương Giang (*sinh năm 1992; địa chỉ số nhà 314, đường Bưởi, phường Vĩnh Phúc, quận Ba Đình, thành phố Hà Nội*), khi đó đang điều trị Covid-19 tại tổ 02, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B để trao đổi mua bán 02 (hai) thửa đất trên. Giang đã nhờ Tạ Việt Hùng (Cán bộ công tác tại Bộ phận tiếp nhận và trả kết quả theo thủ tục hành chính thuộc Văn phòng Hội đồng nhân dân - UBND huyện Trùng Khánh) kiểm tra giúp thông tin của 02 (hai) thửa đất này. Sau khi biết thửa đất số 48 vào quy hoạch của thị trấn Trùng Khánh, còn thửa đất số 29 sắp tới có con đường đi qua thì Giang đồng ý mua với Hiệp thửa đất số 29 với số tiền 200.000.000đ (hai trăm triệu đồng). Giang có nhờ Tạ Việt Hùng làm giúp các giấy tờ, thủ tục chuyển nhượng quyền sử dụng đất, hứa sau khi làm xong sẽ cảm ơn. Hùng đồng ý.

Sau khi soạn thảo xong Hợp đồng ủy quyền, Hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất, Hùng liên hệ với Giang để Giang thông tin cho các bên liên quan đến Bộ phận một cửa của UBND huyện Trùng Khánh để làm thủ tục. Sáng ngày 28/9/2021, khi thấy Hiệp và bà Ích đến Bộ phận một cửa, Hùng đưa cho Hiệp 03 (ba) bản Hợp đồng ủy quyền để Hiệp và bà Ích ký (quá trình đưa bà Ích đến bộ phận một cửa để ký hợp đồng ủy quyền, Hiệp không nói với bà Ích biết mục đích là để bán thửa đất số 29 cho Đinh Hương Giang). Sau khi ký xong Hiệp và bà Ích ra về, Hùng liên lạc với Giang đến nhận 03 (ba) bản Hợp đồng ủy quyền, 05 (năm) bản Hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất và các giấy tờ của các bên liên quan đến UBND thị trấn Trùng Khánh làm thủ tục chuyển nhượng. Sau khi đưa bà Ích về nhà tại Quảng Hòa, Hiệp quay lại Trùng Khánh gặp Giang rồi cùng Giang đến UBND thị trấn Trùng Khánh ký vào các bản Hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất, có Hoàng Ánh Tuyết (cán bộ Tư pháp hộ tịch UBND thị trấn Trùng Khánh) chứng kiến. Sau đó, Giang đưa cho Tuyết bộ hồ sơ chuyển nhượng, Tuyết kiểm tra thấy có 03 (ba) bản Hợp đồng ủy quyền có chữ ký của bà Ích và Hiệp nhưng không có sự chứng kiến của Tuyết nên đã gọi điện thoại cho Tạ Việt Hùng để hỏi, thì Hùng cho biết bà Ích và Hiệp đã ký tại Bộ phận một cửa có sự chứng kiến của Hùng. Do tin tưởng Hùng nên Tuyết đã ký vào các trang của 03 (Ba) bản Hợp đồng ủy quyền và trình ông Hoàng Văn Sur là Phó Chủ tịch UBND thị trấn Trùng Khánh ký. Sau đó, Tuyết thực hiện chứng thực và đưa lại cho Giang. Sau khi hoàn tất thủ tục mua, bán và chứng thực, Giang đã đến gặp Hùng và đưa 01 bản Hợp đồng ủy quyền, 02 Hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất và các loại giấy tờ liên quan cho Hùng.

Khoảng hơn 12 giờ ngày 19/10/2021, Hùng scan bộ hồ sơ chuyển nhượng của Đinh Hương Giang trên hệ thống VNPT i-Gate (bản gốc) và chuyển tiếp trên hệ thống cho VPĐKĐĐ Chi nhánh huyện Trùng Khánh. Sau đó, Hùng phát hiện mình chưa xóa thông tin về thửa đất số 48 trong bản Hợp đồng ủy quyền

nên đã sao chép trang 01 của bản Hợp đồng ủy quyền (đã scan trên hệ thống VNPT i-Gate) có một phần hình dấu con dấu của UBND thị trấn Trùng Khánh sang File Word, rồi chỉnh sửa xóa chữ số AK119511, H01907 và in màu ra bản khác, tiếp đó Hùng tô lại chữ ký của bà Lý Thị Ích, Lương Xuân H và Hoàng Ánh Tuyết, rồi thay bản đã chỉnh sửa vào trang 01 của bản Hợp đồng ủy quyền (bản gốc). Tiếp theo, Hùng scan bộ hồ sơ đính chính của thửa đất số 48 (đã được Hùng chuẩn bị ngày 18/10/2021) trên hệ thống VNPT i-Gate và chuyển tiếp trên hệ thống cho VPĐKĐĐ. Còn hồ sơ giấy, để tránh bị phát hiện, Hùng đã cho cả 02 (hai) bộ hồ sơ (gồm hồ sơ đính chính nội dung trên GCNQSDĐ số AK119511, thửa đất số 48 và hồ sơ chuyển nhượng quyền sử dụng đất thửa số 29) vào trong 01 túi hồ sơ và chuyển cho VPĐKĐĐ chi nhánh huyện Trùng Khánh.

Ngày 20/10/2021, Hoàng Thị Thanh Nga (Phó Giám đốc VPĐKĐĐ chi nhánh huyện Trùng Khánh) kiểm tra hồ sơ liên quan đến Lý Thị Ích, phát hiện trong túi hồ sơ có 02 (hai) bộ hồ sơ nên Nga đã liên lạc với Hùng thì Hùng cho biết bà Ích thực hiện hai thủ tục đính chính và chuyển nhượng. Theo quy định là phải thực hiện đính chính trước nên Nga đã tạm dừng bộ hồ sơ chuyển nhượng trên hệ thống VNPT I-Gate và bàn giao hồ sơ cho Nông Văn Thuận (Cán bộ VPĐKĐĐ chi nhánh huyện Trùng Khánh, được phân công phụ trách địa bàn thị trấn Trùng Khánh) kiểm tra, thẩm định và giải quyết hồ sơ theo quy định. Ngày 08/11/2021, Thuận xử lý hồ sơ chuyển nhượng thửa đất số đất số 29 (mặc dù đã tạm dừng trên hệ thống) phát hiện trang 01 hợp đồng ủy quyền trong hồ sơ bị làm giả, Thuận thông tin lại với bà Ích thì được bà Ích đề nghị trả lại sổ đỏ thửa đất số 29 cho bà. Vì hồ sơ chuyển nhượng đang bị bà Nga tạm dừng trên hệ thống, để che giấu mục đích của mình, Thuận đã làm nhanh thủ tục đính chính tên bà Ích trên GCNQSDĐ thửa 48 bằng cách không liên lạc với bà Ích đến VPĐKĐĐ huyện Trùng Khánh để kiểm tra nội dung và ký xác nhận vào Biên bản kết luận về nội dung và nguyên nhân sai sót ngày 09/11/2021 mà tự ý giả mạo chữ ký của bà Lý Thị Ích vào Biên bản. Đến ngày 12/11/2021, bà Ích lên Văn phòng đăng ký đất đai gặp Thuận, Thuận báo cáo với bà Hoàng Thị Thanh Nga về việc hồ sơ chuyển nhượng GCNQSDĐ thửa 29 tại trang 01 hợp đồng ủy quyền bị làm giả, đề xuất trả lại sổ đỏ thửa đất số 29 cho bà Ích. Về phía bà Ích, sau khi phát hiện Lương Xuân H đem thửa đất số 29 của bà bán cho Đinh Hương Giang đã làm đơn tố cáo Hiệp đến Công an thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B.

Tại Kết luận định giá số 2418 ngày 18/9/2023 của Hội đồng định giá tài sản trong tổ tụng hình sự tỉnh Cao Bằng kết luận: “Giá trị thửa đất số 29, diện tích 600,2m² (địa chỉ: Tổ 04, thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B) tại thời điểm tháng 9/2021 là 442.947.600đ (Bốn trăm bốn mươi hai triệu chín trăm bốn mươi bảy nghìn sáu trăm đồng)”.

Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Cao Bằng đã lập hồ sơ đề nghị truy tố Lương Xuân H về tội “*Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản*” theo quy định tại khoản 3 Điều 175 của Bộ luật Hình sự.

Tại Bản Cáo trạng số 45/CT-VKSCB-P1 ngày 06/5/2024 của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Cao Bằng đã truy tố Lương Xuân H về tội “*Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản*” theo quy định tại khoản 3 Điều 175 của Bộ luật Hình sự.

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 98/2024/HS- ST ngày 15 tháng 7 năm 2024 của Tòa án nhân dân tỉnh Cao Bằng, quyết định: Tuyên bố bị cáo Lương Xuân H phạm tội “*Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản*”.

Căn cứ khoản 3 Điều 175, khoản 2 Điều 51; Điều 38 của Bộ luật Hình sự, xử phạt bị cáo Lương Xuân H 09 năm tù, thời hạn chấp hành hình phạt tù được tính kể từ ngày bị cáo bị bắt, tạm giam (ngày 09/02/2024).

Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về xử lý vật chứng, án phí và thông báo quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 15/7/2024, bị cáo Lương Xuân H có đơn kháng cáo với nội dung kêu oan.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Bị cáo Lương Xuân H giữ nguyên nội dung kháng cáo toàn bộ nội dung bản án sơ thẩm. Cụ thể, bị cáo xác định bị cáo không chiếm đoạt tài sản của bà Lý Thị Ích. Vì thửa đất bị cáo chuyển nhượng tuy đứng tên trên giấy chứng nhận quyền sử dụng đất là bà Ích nhưng nguồn gốc là của ông nội của bị cáo di chúc lại cho chồng của bà Ích; vợ chồng của bà Ích không có con nên trong ngày cưới của bị cáo thì bà Ích đã tuyên bố trước họ hàng là cho lại bị cáo cả hai thửa đất này nhưng chưa kịp làm thủ tục sang tên vì dịch Covid. Khi bị cáo có nhu cầu vốn kinh doanh đã nói và được bà Ích đồng ý làm thủ tục ủy quyền sử dụng đất đó cho bị cáo; hợp đồng ủy quyền có nội dung cho phép bị cáo thế chấp, chuyển nhượng và bà Ích ký trực tiếp tại Ủy ban nhân dân thị trấn Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng; sau đó bị cáo mới ký hợp đồng chuyển nhượng một thửa đất đó cho chị Đinh Hương Giang. Thửa đất đó không phải tài sản của bà Ích nên bị cáo không chiếm đoạt tài sản của bà Ích như Tòa án cấp sơ thẩm đã quy kết cho bị cáo. Đề nghị HĐXX minh oan cho bị cáo.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao nêu quan điểm: Căn cứ vào lời khai của bị cáo và lời khai của chính bà Lý Thị Ích trong quá trình điều tra, tại phiên tòa sơ thẩm và tại phiên tòa phúc thẩm ngày 18/12/2024 thấy có việc tại đám cưới của bị cáo Hiệp thì bà Ích có nói cho vợ chồng bị cáo Hiệp cả hai thửa đất số 29 tờ bản đồ số 41 và thửa đất số 48 tờ bản đồ số 40 do bà Ích đang đứng tên theo giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; giấy chứng nhận bà Ích đã đưa cho ông Lương Công Võ là bố của bị cáo Hiệp giữ. Bà Ích đã ký giấy ủy quyền cho Hiệp sử dụng cả hai thửa đất trên vào tháng 09/2021 nên Hiệp mới lập hợp đồng chuyển nhượng thửa đất số 29 tờ bản đồ số 41 này cho chị Đinh Hương Giang; nhưng bà Ích cho rằng chỉ ủy quyền cho Hiệp đi thế chấp đất đó cho ngân hàng. Chị Đinh Hương Giang là người nhờ Tạ Việt Hùng lập giấy ủy quyền của bà Ích cho bị cáo Hiệp; sau đó giấy ủy quyền này bị sửa chữa và ký không phải chữ ký của bà Ích tại trang thứ nhất; cần làm rõ mục đích của việc lập và sửa chữa, giả

thay chữ ký của bà Ích trong giấy ủy quyền này, nếu bà Ích chỉ ủy quyền cho Hiệp thế chấp đất thì Hiệp có dấu hiệu phạm tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản” và trách nhiệm pháp lý của những đối tượng này chứ không phải tội “Lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản” như bản án sơ thẩm đã quy kết. Mặt khác, cần làm rõ trách nhiệm về việc UBND huyện Trùng Khánh đã cấp hai giấy chứng nhận quyền sử dụng đất nói trên cho bà Ích có đúng quy định hay không; những vấn đề này không thể làm rõ tại phiên tòa phúc thẩm nên đề nghị HĐXX căn cứ điểm c khoản 1 Điều 355, 358 Bộ luật Tố tụng hình sự, hủy toàn bộ bản án sơ thẩm để điều tra lại. Do đó không xét kháng cáo kêu oan của bị cáo Lương Xuân H.

Các Luật sư bào chữa cho bị cáo nêu quan điểm và tranh tụng, cụ thể:

Luật sư Nguyễn Đức Năng, Luật sư Nguyễn Giang Thiêm, Luật sư Trần Văn Xuân và Luật sư Trần Đức Phong nêu: Tài sản mà Tòa án cấp sơ thẩm đã quy kết bị cáo chiếm đoạt không phải là tài sản của bà Lý Thị Ích. Bởi vì, cả hai thửa đất đều là của cụ Lương Văn Sán là bố ông Lương Cương Giới và Lương Công Võ (ông Võ là bố của bị cáo Hiệp). Ông Giới chung sống với bà Ích nhưng không có đăng ký kết hôn từ năm 1999 và không có con chung; cũng trong năm 1999 thì cụ Sán lập di chúc để lại cả hai thửa đất này cho ông Giới, sau đó cụ Sán chết. Năm 2006 ông Giới cũng chết, sau khi ông Giới chết thì bà Bích đã tự động mang di chúc của cụ Sán đi kê khai xin cấp giấy chứng nhận. Việc Ủy ban nhân dân huyện Trùng Khánh không căn cứ vào nguồn gốc đất nên đã cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho bà Ích là trái pháp luật, ảnh hưởng đến quyền lợi của các đồng thừa kế. Tuy nhiên trong ngày cưới của bị cáo thì toàn thể họ hàng, hàng xóm của gia đình bị cáo đều chứng kiến việc bà Ích đã nói cho lại vợ chồng bị cáo cả hai thửa đất này; thực tế thì giấy chứng nhận quyền sử dụng đất bà Ích đã đưa cho ông Võ là bố của bị cáo Hiệp quản lý từ trước; chỉ là chưa thực hiện việc sang tên nên khi Hiệp có nhu cầu sử dụng đất đó để lấy vốn làm ăn mới bảo bà Ích làm thủ tục ủy quyền cho Hiệp. Việc lập thủ tục ủy quyền được thực hiện đúng theo quy định trong đó có nội dung Hiệp được toàn quyền bán thửa đất đó. Tuy ban đầu bà Ích có đơn tố cáo Hiệp nhưng sau đó bà Ích đã có đơn rút lại đơn tố cáo này, mãi đến 24/4/2023 Cơ quan Điều tra mới khởi tố vụ án sau khi bà Ích đã rút đơn là không cần thiết. Quá trình điều tra, truy tố, xét xử cấp sơ thẩm đã sử dụng tài liệu là kết luận giám định trong vụ án dân sự khác để sử dụng quy kết trong vụ án hình sự đối với bị cáo Hiệp là vi phạm tố tụng; thực tế trong suốt thời gian vụ án chưa được khởi tố bị cáo không hề bỏ trốn; giấy chứng nhận quyền sử dụng đất thì bà Ích đã được nhận lại từ 2021, đất hiện vẫn bỏ trống, bà Ích thì lấy chồng và sinh sống tại huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng; như vậy đất đó không bị chiếm đoạt. Do đó Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Cao Bằng đã truy tố và Tòa án cấp sơ thẩm đã quy kết Lương Xuân H chiếm đoạt tài sản của bà Ích là xét xử oan. Đề nghị tuyên bố bị cáo Lương Xuân H không phạm tội và trả tự do cho bị cáo ngay tại phiên tòa phúc thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Trên cơ sở nội dung vụ án, bản án sơ thẩm và các tài liệu trong hồ sơ vụ án và kết quả tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định như sau:

[1] Về tố tụng: Đơn kháng cáo của bị cáo Lương Xuân H được làm trong hạn, đúng quy định nên được chấp nhận để xem xét.

Tại phiên tòa phúc thẩm, không xuất hiện thêm tài liệu, chứng cứ nào mới. Bà Lý Thị Ích và người được ủy quyền vắng mặt nhưng có đơn đề nghị xét xử vắng mặt; nội dung đơn đề nghị giữ nguyên các lời khai và quan điểm như đã trình bày tại phiên tòa phúc thẩm ngày 18/12/2024; các Luật sư bào chữa cho bị cáo cũng đề nghị Hội đồng xét xử giữ nguyên kết quả xét hỏi, quan điểm đã nêu tại phiên tòa ngày 18/12/2024 và nêu các căn cứ cụ thể tại phiên tòa.

[2] Về nội dung, xét kháng cáo kêu oan của bị cáo Lương Xuân H:

Tại phiên tòa phúc thẩm, bị cáo tiếp tục không thừa nhận hành vi phạm tội như tại phiên tòa sơ thẩm; căn cứ các tài liệu, chứng cứ đã được thu thập có trong hồ sơ vụ án, kết quả xét hỏi và tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định như sau:

Tại bản án sơ thẩm đã nhận định: “Nguồn gốc hai thửa đất số 29 và 48 tại thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B là của ông Lương Văn Sán để lại di chúc cho ông Lương Cương Giới (cưới bà Ích năm 1999). Năm 2006, ông Giới chết, đến tháng 4/2007 bà Ích mang di chúc đi làm thủ tục cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (GCNQSDĐ) cho hai thửa đất trên, được Ủy ban nhân dân (UBND) huyện Trùng Khánh đã cấp GCNQSDĐ số AK119510 cho thửa đất số 29, tờ bản đồ số 41, diện tích 600,2 m² và GCNQSDĐ số AK119511 cho thửa đất số 48, tờ bản đồ số 40, diện tích 360,7m² ngày 20/6/2008 mang tên bà Lý Thị Ích. Do năm 2008, bà Ích kết hôn lần 2 và chuyển đến sinh sống tại phố Hòa Bình, thị trấn Quảng Uyên, huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng nên bà Ích giao 02 GCNQSDĐ trên cho ông Lương Công Võ (em trai ông Lương Cương Giới - bố của bị cáo Lương Xuân H) bảo quản vào năm 2019.

Khoảng tháng 8/2021 bị cáo Lương Xuân H đến hỏi mượn hai GCNQSDĐ để làm thủ tục vay tiền ngân hàng. Tuy nhiên không thực hiện được thủ tục vay, bị cáo đã liên hệ Đinh Hương Giang để chuyển nhượng đất. Sau khi Đinh Hương Giang nhờ Tạ Việt Hùng (công tác tại bộ phận một của UBND huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B) kiểm tra thông tin, Đinh Hương Giang đã đồng ý mua thửa đất số 29, tờ bản đồ số 41, diện tích 600,2 m². Hợp đồng chuyển nhượng đất giữa bà Lý Thị Ích, người được ủy quyền Lương Xuân H và bà Đinh Hương Giang, giấy ủy quyền giữa bà Lý Thị Ích và bị cáo Lương Xuân H đều do Đinh Hương Giang nhờ Tạ Việt Hùng soạn thảo. Bị cáo đã đón bà Ích đến để ký Giấy ủy quyền và không nói mục đích là để chuyển nhượng quyền sử dụng đất đối với thửa số 29 và tự mình ký Hợp đồng chuyển nhượng với Đinh Hương Giang”.

Trong quá trình điều tra, bà Ích đều không thừa nhận việc tặng cho quyền sử dụng đất, chỉ đưa Giấy thừa kế đất ở của ông Lương Văn Sán cho bà Đinh Thị Nhung là mẹ của bị cáo Hiệp. Đến năm 2019 bà Ích đưa hai Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất trên cho ông Lương Công Võ (bố của bị cáo Hiệp) cất giữ. Việc này, ngoài ông Lương Công Võ, không có ai biết, mục đích đưa là để cất giữ và cho con cháu quản lý, sử dụng đất, nhưng không được chuyển nhượng. Do đó, tại bản án sơ thẩm đã quy kết tuy có việc bà Ích ủy quyền quyền sử dụng đất đó cho bị cáo Hiệp nhưng chưa có việc chuyển dịch tài sản đó từ bà Ích sang cho Hiệp theo đúng quy định. Nhưng tại phiên tòa phúc thẩm ngày 18/12/2024, bà Ích khai xác nhận đã cho vợ chồng Hiệp cả hai thửa đất đó nhưng chỉ cho để quản lý, sử dụng để thờ cúng bố chồng và chồng bà Ích chứ không được bán. Vấn đề này chưa được làm rõ trong quá trình điều tra, truy tố.

Trong quá trình điều tra vụ án, cơ quan tiến hành tố tụng đã sử dụng kết quả của Hội đồng định giá tại Kết luận số 107 ngày 20/12/2021 và số 108 ngày 22/12/2021 là kết luận định giá trong vụ án kinh doanh thương mại để xác định giá trị tài sản bị chiếm đoạt trong vụ án này là không đúng quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự. Thực tế đối với cả hai Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của bà Lý Thị Ích và Hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng thửa đất số 29 tờ bản đồ số 41 đã được ngăn chặn và bà Ích vẫn đang quản lý và là chủ sử dụng hai thửa đất đó. Do đó, tại bản án sơ thẩm đã xác định nếu có tranh chấp sẽ được giải quyết bằng vụ kiện dân sự khác là có căn cứ. Tuy nhiên, nội dung này đã được Tòa án nhân dân huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B thụ lý và đã đưa ra xét xử tại Bản án số 04/2024/DS-ST ngày 26/8/2024, theo đó đã chấp nhận đơn khởi kiện của bà Lý Thị Ích, hủy hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất giữa Lương Xuân H với bà Đinh Hương Giang. Nội dung này chưa có trong hồ sơ vụ án trong quá trình truy tố, xét xử. Tại phiên tòa phúc thẩm, chị Đinh Hương Giang xác định vụ án dân sự này mới được xét xử phúc thẩm vào ngày 21/01/2025. Do đó, Hội đồng xét xử phúc thẩm không có căn cứ để bổ sung, làm rõ.

Theo Hợp đồng ủy quyền ngày 28/9/2021 lập tại Ủy ban nhân dân thị trấn Trùng Khánh, huyện Trùng Kh, tỉnh Cao B (bản sửa chữa - bút lục 23 đến 26) có nội dung bên được ủy quyền (bên B) có quyền: "...chuyển nhượng...". Theo các tài liệu do Tòa án nhân dân tỉnh Cao Bằng gửi bổ sung cho Tòa án cấp phúc thẩm sau khi xét xử sơ thẩm, tại bản Kết luận giám định số 31/KL-GĐTL ngày 04 tháng 01 năm 2023 của Phòng Kỹ thuật Công an tỉnh Cao Bằng thì trang 01 của hợp đồng ủy quyền này đã bị thay thế và chữ ký không phải của bà Ích. Hồ sơ vụ án không có tài liệu này.

Tại phiên tòa phúc thẩm, bị cáo Lương Xuân H khai không nhờ ai thay thế trang hoặc sửa chữa, ký giả chữ ký của bà Lý Thị Ích; chị Đinh Hương Giang cũng không thừa nhận có nhờ Tạ Việt Hùng làm việc này; trong khi nội dung trang thứ hai của hợp đồng không có sự thay đổi, sửa chữa. Do vậy, người thực hiện việc làm giả trang thứ nhất của hợp đồng ủy quyền này, mục đích của hành vi làm giả này là gì và ai là người nhờ Hùng làm việc đó cũng chưa được làm rõ

để xác định bị cáo có hành vi gian dối để chiếm đoạt tài sản do bà Ích đứng tên hay không. Những vấn đề này không thể làm rõ tại phiên tòa phúc thẩm. Vì vậy, cần hủy toàn bộ bản án sơ thẩm để giao điều tra lại theo đúng quy định.

[3] Quan điểm của các Luật sư được chấp nhận một phần; quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên được chấp nhận.

[4] Về án phí hình sự phúc thẩm: Do hủy bản án sơ thẩm nên bị cáo không phải chịu án phí hình sự phúc thẩm.

Vì các lẽ trên,

Căn cứ điểm c khoản 1 Điều 355; Điều 358 Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

QUYẾT ĐỊNH:

1. Chấp nhận một phần kháng cáo của bị cáo Lương Xuân H; hủy toàn bộ Bản án hình sự sơ thẩm số 98/2024/HS-ST ngày 15 tháng 7 năm 2024 của Tòa án nhân dân tỉnh Cao Bằng và chuyển hồ sơ vụ án cho Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Cao Bằng để điều tra lại.

2. Về án phí phúc thẩm: Bị cáo Lương Xuân H không phải chịu án phí hình sự phúc thẩm.

3. Bản án hình sự phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án./.

CÁC THẨM PHÁN

**THẨM PHÁN
CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Ong Thân Thắng

Điều Văn Hằng

Nguyễn Vũ Đông

Nơi nhận:

- Vụ I - TANDTC;
- VKSNDCC tại Hà Nội;
- TAND tỉnh Cao Bằng;
- VKSND tỉnh Cao Bằng;
- Công an tỉnh Cao Bằng;
- Trại tạm giam CA tỉnh Cao Bằng;
- Cục THADS tỉnh Cao Bằng;
- Bị cáo (qua Trại tạm giam - 02 bản);
- Người tham gia tố tụng khác (theo địa chỉ);
- Lưu HSVA; P.HCTP./.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nguyễn Vũ Đông

